

**ՀՀ ՄԱՐԶԵՐԻ ԵՎ ԵՐԵՎԱՆ ՔԱՂԱՔԻ
ՍՈՑԻԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ
BRIEF SOCIAL AND ECONOMIC CHARACTERISTIC
OF RA MARZES AND YEREVAN CITY**

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԱՐԶԵՐԸ ԵՎ ԵՐԵՎԱՆ ՔԱՂԱՔԸ
MARZES AND YEREVAN CITY OF THE REPUBLIC OF ARMENIA**

Մինչ «ՀՀ վարչատարածքային բաժանման մասին» ՀՀ օրենքի ընդունումը (1995թ. դեկտեմբերի 11), Հայաստանի վարչական տարածքը բաշխված էր 37 շրջանների և 4 հանրապետական նշանակության քաղաքների (Երևան, Լենինական, Կիրովական և Դիլիջան):

Ներկայումս հանրապետության տարածքը բաժանված է 10 մարզերի և Երևանի քաղաքային համայնքի:

Before the enactment of the RA Law “On Administrative and Territorial Division of RA” (December 11, 1995), the administrative territory of Armenia was divided into 37 regions and 4 cities (Yerevan, Leninakan, Kirovakan and Dilijan).

The Republic has been divided into 10 marzes and Yerevan city.

ՄԱՐԶԵՐ	10	MARZES
ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐ	915	COMMUNITIES
<i>այդ թվում՝</i>		<i>including:</i>
քաղաքային	49	urban
գյուղական	866	rural
Վարչական շրջաններ	12	Administrative district
Քաղաքներ (ներառյալ՝ Երևան քաղաքը)	49	Sites (including Yerevan city)
Գյուղական բնակավայրեր	953	Rural settlements
<i>որոնցից՝ ներառված են քաղաքային համայնքների կազմում</i>	9	<i>of which: belong in city communities</i>
<i>գյուղերը՝ գյուղական համայնքների կազմում</i>	944	<i>while the remaining villages comprise constituents of rural communities</i>

ԵՐԵՎԱՆ ՔԱՂԱՔ

YEREVAN CITY

Տարածքը Territory	223 քառ. կմ / km ²
ՀՀ տարածքում քաղաքի տարածքի տեսակարար կշիռը , % Share of the territory of the city in RA, %	0.7
Վարչական շրջաններ Administrative districts	12
Մշտական բնակչության թվաքանակը 2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ De jure population as of January 1, 2013	1 066.3 հազ. մարդ/ ths. people
ՀՀ բնակչության ընդհանուր թվաքանակում քաղաքի բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը 2012թ., % Share of city population in total number of RA population for 2012, %	35.2
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր Agricultural land	3 354.7 հա/ ha
այդ թվում՝ վարելահողեր including: arable land	970.6 հա/ ha
ք. Երևանի տեսակարար կշիռը ՀՀ տնտեսությունում, 2012թ., % The share of Yerevan city for 2012 in RA economy, %	
արդյունաբերական արտադրանքի Industrial production	40.2
գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքի Gross agricultural produce	1.0
շինարարության Construction	54.5
մանրածախ առևտրի շրջանառության Retail trade turnover	84.5
ծառայությունների Services	86.8

ՀՀ ԱՐԱԳԱԾՈՏՆԻ ՄԱՐԶ
(կենտրոնը՝ ք. Աշտարակ)

RA MARZ OF ARAGATSOTN
(center is Ashtarak town)

Տարածքը Territory	2 756 քառ. կմ / km ²
ՀՀ տարածքում մարզի տարածքի տեսակարար կշիռը , % Share of the territory of the marz in RA, %	9.3
Քաղաքային համայնքներ Urban communities	3
Գյուղական համայնքներ Rural communities	111
Գյուղական բնակավայրեր Village settlements	117
Մշտական բնակչության թվաքանակը 2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ De jure population as of January 1, 2013	133.0 հազ. մարդ./ ths. people
այդ թվում՝ / including:	
քաղաքային urban	30.6 հազ. մարդ/ ths. people
գյուղական rural	102.4 հազ. մարդ/ ths. people
ՀՀ բնակչության ընդհանուր թվաքանակում մարզի բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը 2012թ. , % Share of marz population in total number of RA population for 2012, %	4.4
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր Agricultural land	218 239.8 հա/ ha
այդ թվում՝ վարելահողեր including: arable land	54 016.3 հա/ ha
Մարզի տեսակարար կշիռը ՀՀ տնտեսությունում 2012թ. , % The share of marz for 2012 in RA economy, %	
արդյունաբերական արտադրանքի Industrial production	1.7
գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքի Gross agricultural produce	10.2
շինարարության Construction	4.9
մանրածախ առևտրի շրջանառության Retail trade turnover	0.9
ծառայությունների Services	0.8

ՀՀ ԱՐԱՐԱՏԻ ՄԱՐԶ
(կենտրոնը՝ ք. Արտաշատ)
RA MARZ OF ARARAT
(center is Artashat town)

Տարածքը Territory	2 090 քառ. կմ / km ²
ՀՀ տարածքում մարզի տարածքի տեսակարար կշիռը , % Share of the territory of the marz in RA, %	7.0
Քաղաքային համայնքներ Urban communities	4
Գյուղական համայնքներ Rural communities	93
Գյուղական բնակավայրեր Village settlements	95
Մշտական բնակչության թվաքանակը 2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ De jure population as of January 1, 2013	261.4 հազ. մարդ/ ths. people
այդ թվում՝ / including:	
քաղաքային urban	74.5 հազ. մարդ/ ths. people
գյուղական rural	186.9 հազ. մարդ/ ths. people
ՀՀ բնակչության ընդհանուր թվաքանակում մարզի բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը 2012թ., % Share of marz population in total number of RA population for 2012, %	8.7
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր Agricultural land	156 969.5 հա/ ha
այդ թվում՝ վարելահողեր including arable land	25 501.2 հա/ ha
Մարզի տեսակարար կշիռը ՀՀ տնտեսությունում 2012թ. ,% The share of marz for 2012 in RA economy, %	
արդյունաբերական արտադրանքի Industrial production	9.3
գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքի Gross agricultural produce	14.9
շինարարության Construction	1.9
մանրածախ առևտրի շրջանառության Retail trade turnover	1.9
ծառայությունների Services	1.4

ՀՀ ԱՐՄԱՎԻՐԻ ՄԱՐԶ
(կենտրոնը՝ ք. Արմավիր)
RA MARZ OF ARMAVIR
(center is Armavir town)

Տարածքը Territory	1 242 քառ. կմ / km ²
ՀՀ տարածքում մարզի տարածքի տեսակարար կշիռը , % Share of the territory of the marz in RA, %	4.2
Քաղաքային համայնքներ Urban communities	3
Գյուղական համայնքներ Rural communities	94
Գյուղական բնակավայրեր Village settlements	95
Մշտական բնակչության թվաքանակը 2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ De jure population as of January 1, 2013	267.1 հազ. մարդ/ ths. people
այդ թվում՝ / including:	
քաղաքային urban	85.3 հազ. մարդ/ ths. people
գյուղական rural	181.8 հազ. մարդ/ ths. people
ՀՀ բնակչության ընդհանուր թվաքանակում մարզի բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը 2012թ. , % Share of marz population in total number of RA population for 2012, %	8.8
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր Agricultural land	97 067.4 հա/ ha
այդ թվում՝ վարելահողեր including arable land	41 575.8 հա/ ha
Մարզի տեսակարար կշիռը ՀՀ տնտեսությունում 2012թ. , % The share of marz for 2012 in RA economy, %	
արդյունաբերական արտադրանքի Industrial production	4.0
գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքի Gross agricultural produce	17.6
շինարարության Construction	3.4
մանրածախ առևտրի շրջանառության Retail trade turnover	1.9
ծառայությունների Services	1.7

ՀՀ ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ

(կենտրոնը՝ ք. Գավառ)

RA MARZ OF GEGHARKUNIK

(center is Gavar town)

Տարածքը ¹ Territory ¹	5 349 քառ. կմ / km ²
ՀՀ տարածքում մարզի տարածքի տեսակարար կշիռը , % Share of the territory of the marz in RA, %	18.0
Քաղաքային համայնքներ Urban communities	5
Գյուղական համայնքներ Rural communities	87
Գյուղական բնակավայրեր Village settlements	93
Մշտական բնակչության թվաքանակը 2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ De jure population as of January 1, 2013	235.6 հազ.մարդ / ths. people
այդ թվում՝ / including:	
քաղաքային urban	71.3 հազ. մարդ/ ths. people
գյուղական rural	164.3 հազ. մարդ/ ths. people
ՀՀ բնակչության ընդհանուր թվաքանակում մարզի բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը 2012թ. , % Share of marz population in total number of RA population for 2012, %	7.8
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր Agricultural land	345 142.7 հա/ ha
այդ թվում՝ վարելահողեր including arable land	81 776.9 հա/ ha
Մարզի տեսակարար կշիռը ՀՀ տնտեսությունում 2012թ. ,% The share of marz for 2012 in RA economy, %	
արդյունաբերական արտադրանքի Industrial production	1.9
գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքի Gross agricultural produce	18.1
շինարարության Construction	2.7
մանրածախ առևտրի շրջանառության Retail trade turnover	1.0
ծառայությունների Services	0.8

¹ Ներառյալ Սևանա լիճը:
Including the Lake Sevan

ՀՀ ԼՈՌԻ ՄԱՐԶ
(կենտրոնը՝ ք. Վանաձոր)
RA MARZ OF LORI
(center is Vanadzor town)

Տարածքը Territory	3 799 քառ. կմ / km ²
ՀՀ տարածքում մարզի տարածքի տեսակարար կշիռը , % Share of the territory of the marz in RA, %	12.8
Քաղաքային համայնքներ Urban communities	8
Գյուղական համայնքներ Rural communities	105
Գյուղական բնակավայրեր Village settlements	122
Մշտական բնակչության թվաքանակը 2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ De jure population as of January 1, 2013	234.7 հազ.մարդ/ ths. people
այդ թվում՝ / including:	
քաղաքային urban	137.2 հազ. մարդ/ ths. people
գյուղական rural	97.5 հազ. մարդ/ ths. people
ՀՀ բնակչության ընդհանուր թվաքանակում մարզի բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը 2012թ. , % Share of marz population in total number of RA population for 2012, %	7.8
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր Agricultural land	251 154.6 հա/ ha
այդ թվում՝ վարելահողեր including arable land	42 075.0 հա/ ha
Մարզի տեսակարար կշիռը ՀՀ տնտեսությունում 2012թ. , % The share of marz for 2012 in RA economy, %	
արդյունաբերական արտադրանքի Industrial production	7.2
գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքի Gross agricultural produce	6.8
շինարարության Construction	2.8
մանրածախ առևտրի շրջանառության Retail trade turnover	1.7
ծառայությունների Services	1.5

ՀՀ ԿՈՏԱՅՔԻ ՄԱՐԶ
(կենտրոնը՝ ք. Հրազդան)
RA MARZ OF KOTAYK
(center is Hrazdan town)

Տարածքը Territory	2 086 քառ. կմ / km ²
ՀՀ տարածքում մարզի տարածքի տեսակարար կշիռը , % Share of the territory of the marz in RA, %	7.0
Քաղաքային համայնքներ Urban communities	7
Գյուղական համայնքներ Rural communities	60
Գյուղական բնակավայրեր Village settlements	62
Մշտական բնակչության թվաքանակը 2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ De jure population as of January 1, 2013	255.3 հազ. մարդ/ ths. people
այդ թվում՝ /including:	
քաղաքային urban	138.2 հազ. մարդ/ ths. people
գյուղական rural	117.1 հազ. մարդ/ ths. people
ՀՀ բնակչության ընդհանուր թվաքանակում մարզի բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը 2012թ., % Share of marz population in total number of RA population for 2012, %	8.4
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր Agricultural land	154 987.4 հա/ ha
այդ թվում՝ վարելահողեր including arable land	37 845.8 հա/ ha
Մարզի տեսակարար կշիռը ՀՀ տնտեսությունում 2012թ. ,% The share of marz for 2012 in RA economy, %	
արդյունաբերական արտադրանքի Industrial production	12.9
գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքի Gross agricultural produce	6.3
շինարարության Construction	9.2
մանրածախ առևտրի շրջանառության Retail trade turnover	2.9
ծառայությունների Services	2.9

ՀՀ ՇԻՐԱԿԻ ՄԱՐԶ
(կենտրոնը՝ ք. Գյումրի)

RA MARZ OF SHIRAK
(center is Gyumri town)

Տարածքը Territory	2 680 քառ. կմ / km ²
ՀՀ տարածքում մարզի տարածքի տեսակարար կշիռը , % Share of the territory of the marz in RA, %	9.0
Քաղաքային համայնքներ Urban communities	3
Գյուղական համայնքներ Rural communities	116
Գյուղական բնակավայրեր Village settlements	128
Մշտական բնակչության թվաքանակը 2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ De jure population as of January 1, 2013	251.3 հազ. մարդ/ ths. people
այդ թվում՝ / including:	
քաղաքային urban	146.3 հազ. մարդ/ ths. people
գյուղական rural	105.0 հազ. մարդ/ ths. people
ՀՀ բնակչության ընդհանուր թվաքանակում մարզի բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը 2012թ., % Share of marz population in total number of RA population for 2012, %	8.3
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր Agricultural land	214 548.0 հա/ ha
այդ թվում՝ վարելահողեր including arable land	78 940.9 հա/ ha
Մարզի տեսակարար կշիռը ՀՀ տնտեսությունում 2012թ. ,% The share of marz for 2012 in RA economy, %	
արդյունաբերական արտադրանքի Industrial production	3.6
գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքի Gross agricultural produce	11.2
շինարարության Construction	5.5
մանրածախ առևտրի շրջանառության Retail trade turnover	2.4
ծառայությունների Services	1.9

ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ
(կենտրոնը՝ ք. Կապան)
RA MARZ OF SYUNIK
(center is Kapan town)

Տարածքը Territory	4 506 քառ. կմ / km ²
ՀՀ տարածքում մարզի տարածքի տեսակարար կշիռը , % Share of the territory of the marz in RA, %	15.1
Քաղաքային համայնքներ Urban communities	7
Գյուղական համայնքներ Rural communities	102
Գյուղական բնակավայրեր Village settlements	127
Մշտական բնակչության թվաքանակը 2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ De jure population as of January 1, 2013	141.7 հազ. մարդ/ ths. people
այդ թվում՝ / including:	
քաղաքային urban	95.3 հազ. մարդ/ ths. people
գյուղական rural	46.4 հազ. մարդ/ ths. people
ՀՀ բնակչության ընդհանուր թվաքանակում մարզի բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը 2012թ., % Share of marz population in total number of RA population for 2012, %	4.7
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր Agricultural land	308 482.3 հա/ ha
այդ թվում՝ վարելահողեր including arable land	43 836.9 հա/ ha
Մարզի տեսակարար կշիռը ՀՀ տնտեսությունում 2012թ. ,% The share of marz for 2012 in RA economy, %	
արդյունաբերական արտադրանքի Industrial production	17.7
գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքի Gross agricultural produce	6.9
շինարարության Construction	5.9
մանրածախ առևտրի շրջանառության Retail trade turnover	1.1
ծառայությունների Services	1.2

ՀՀ ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԱՐԶ
(կենտրոնը՝ ք. Եղեգնաձոր)
RA MARZ OF VAYOTS DZOR
(center is Yeghegnadzor town)

Տարածքը Territory	2 308 քառ. կմ / km ²
ՀՀ տարածքում մարզի տարածքի տեսակարար կշիռը , % Share of the territory of the marz in RA, %	7.8
Քաղաքային համայնքներ Urban communities	3
Գյուղական համայնքներ Rural communities	41
Գյուղական բնակավայրեր Village settlements	52
Մշտական բնակչության թվաքանակը 2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ De jure population as of January 1, 2013	52.2 հազ. մարդ / ths. people
այդ թվում՝ /including:	
քաղաքային urban	18.4 հազ. մարդ/ ths. people
գյուղական rural	33.8 հազ. մարդ/ ths. people
ՀՀ բնակչության ընդհանուր թվաքանակում մարզի բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը 2012թ. , % Share of marz population in total number of RA population for 2012, %	1.7
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր Agricultural land	191 626.2 հա/ ha
այդ թվում՝ վարելահողեր including arable land	16 209.0 հա/ ha
Մարզի տեսակարար կշիռը ՀՀ տնտեսությունում 2012թ. , % The share of marz for 2012 in RA economy, %	
արդյունաբերական արտադրանքի Industrial production	0.8
գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքի Gross agricultural produce	2.2
շինարարության Construction	1.2
մանրածախ առևտրի շրջանառության Retail trade turnover	0.3
ծառայությունների Services	0.4

ՀՀ ՏԱՎՈՒՇԻ ՄԱՐԶ
(կենտրոնը՝ ք. Իջևան)
RA MARZ OF TAVUSH
(Center is Ijevan town)

Տարածքը Territory	2 704 քառ. կմ / km ²
ՀՀ տարածքում մարզի տարածքի տեսակարար կշիռը , % Share of the territory of the marz in RA, %	9.1
Քաղաքային համայնքներ Urban communities	5
Գյուղական համայնքներ Rural communities	57
Գյուղական բնակավայրեր Village settlements	62
Մշտական բնակչության թվաքանակը 2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ De jure population as of January 1, 2013	128.3 հազ. մարդ/ ths. people
այդ թվում՝ / including:	
քաղաքային urban	54.1 հազ. մարդ/ ths. people
գյուղական rural	74.2 հազ. մարդ/ ths. people
ՀՀ բնակչության ընդհանուր թվաքանակում մարզի բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը 2012թ. , % Share of marz population in total number of RA population for 2012, %	4.2
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր Agricultural land	110 783.8 հա/ ha
այդ թվում՝ վարելահողեր including arable land	25 606.9 հա/ ha
Մարզի տեսակարար կշիռը ՀՀ տնտեսությունում 2012թ. , % The share of marz for 2012 in RA economy, %	
արդյունաբերական արտադրանքի Industrial production	0.7
գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքի Gross agricultural produce	4.8
շինարարության Construction	8.0
մանրածախ առևտրի շրջանառության Retail trade turnover	1.4
ծառայությունների Services	0.6